

Διαφωρο
Συνεργατισμός
Φορ Πάφου

Η ΒΟΥΛΗ

ΤΟ ΝΟΜΟΣΥΓΓΡΑΔΕΙΟΝ

ΣΥΕΛΛΟΔΕΙΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

(22 Μαρτίου ε.ν.)

- Ο σκοπός του νομοσχεδίου.
- Τό θέμα της Έκκλησίας.

(Προεδρία Αρμοστού.)

Ο κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ εισάγων τὸ νομο-
σχέδιόν του τὸ τροποποιῶν τοὺς περὶ δη-
μοτικῆς καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως νόμους,
λέγει: Ἐνομοθετήσαμεν κατὰ τὸ 1905
περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς ἐπιτροπῶν
τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν πόλεων,
ἀλλ' εἶναι γνωστὰ εἰς ὅλους τὰ ἀποτελέ-
σματα τῶν ἐκλογῶν τοῦ 1905. Κατὰ δὲ
τὸν νόμον τῆς μέσης παιδείας δὲν ἐνηργή-
θη ἐκλογή ἐν Λευκωσίᾳ, τοὺς δὲ λόγους
γνωρίζουσιν οἱ μὴ ἐνεργήσαντες ταυτὴν.
Ἰσως θὰ ἦσαν συγγνωστοί διότι δὲν ἐγνώ-
ριζον τίς εἶναι ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Ἀρχι-
επισκόπου καὶ δὲν ἤθελον τὸ φέρειν ἐν
θύνῃ. Ἐπίσης ἐν Πάφῳ, ὡς ἐκ τῆς χη-
ρείας τοῦ Μητροπολ. θρόνου, δὲν ἐγένετο
ἐκλογή ἐπιτροπείας. Ὁ δὲ λόγος δὲν εἶναι
μόνον διότι δὲν ἐξετέλεσαν τὸ καθήκον
τιον οἱ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐξουσιοδοτηθέντες,
ἀλλ' εἶναι καὶ ὅτι οἱ ἐκκλησιαστι-
κοὶ ἀρχιερεῖς δὲν πρέπει νὰ ἔρχονται εἰς
προστριβὴν μὲ τὸν λαὸν διὰ καθαρῶς κο-
σμικὰ πράγματα. Δὲν δύνανται δὲ οὗτοι νὰ
ἐπιχειρήσωσιν ὅτι κατεργαῖνται κατεστημένα
δικαιώματα αὐτῶν, διότι τὰ δικαιώματα
ταῦτα τοῖς ἐχορηγήθησαν δυνάμει τοῦ νό-
μου τοῦ 1905, πράγμα ὅπερ ἐγὼ καὶ τότε
ἐθεώρησα ταπεινωτικόν, τοῦ νὰ εἶναι δη-
λαδή οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιερεῖς ἐπιστάται
τῆς κάλπης. Ἀξιοπρεπέστερον διὰ τὸν
κλήρον εἶναι ὅπως τὰ τῆς ἐκλογῆς διευθύ-

νη καὶ διεξ-γη ἑτερός τις, ὡς ὁ Διοικη-
τῆς, ὅστις νὰ ἐξαγγέλλῃ τὸ ἀποτέλεσμα
εἰς τὸν Μητροπολίτην. Ἀλλ' ἐὰν ὁ κλη-
ρος ἢ τοῦλάχιστον ὁ ἀνώτερος κληρος, νο-
μίζῃ ὅτι τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ δικαίωμα, ὅπερ τῷ
εἶχε χορηγηθῇ δι' ἑτέρου νόμου, διὰ τοῦ-
το εὐθύνεται ὁ ἴδιος, ὅστις δὲν ἔκχευε κα-
λὴν χρῆσιν τοῦ δικαίωμάτος του. Δὲν ὠφεί-
λον δὲ τὰ συντρίμματα τῆς Ἱ. Συνόδου νὰ
διεκταυρωθῶσι διὰ τοῦτο σήμερον πρὸς τὸ
Συμβούλιον.

Κατόπιν ὁ ρήτωρ ἀναπτύσσει τὰς προ-
νοίας τοῦ νομοσχεδίου ὡς πρὸς τὸν τρόπον
τῆς ἐκλογῆς ἐκπαιδ. ἐπαρχιακῆς ἐπιτρο-
πῆς, ἀποκλῶν τὸ νῦν σύστημα «Τζερ-
μάντερον», ὀφειλόμενον εἰς τὸν Διοικητὴν
τῆς Μασσαχουσέτης Τζέρου, καὶ τὸ ὁποῖον
ἀντέγραψεν ὁ Κύπρις, ὁμιλεῖ περὶ Νηπι-
αγωγείων, περὶ ὧν δὲν προϋνόησεν ὁ νό-
μος τοῦ 1905, ὡς καὶ περὶ τῆς ἀλληλεγ-
γύου εὐθύνῃς καὶ ἐλέγχου τῶν διευθυνόν-
των τὰ σχολεῖα τῆς μέσης καὶ στοιχειώ-
δους παιδείας. Καταλήγων δ' αὐτὸς προ-
τείνει τὴν πρώτην ἀνάγνωσιν τοῦ νομο-
σχεδίου.

Ο κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ ὑποστηρίζει τὴν
ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ο κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ ἐκτίθει κατὰ τῆς
ἀναγνώσεως τοῦ νομοσχεδίου καὶ θεωρεῖ
τοῦτο περιττόν, διότι αἱ συνεχεῖς τροπο-
ποιήσεις τῶν ἐκπαιδευτικῶν νόμων, οἵτινες
μάλιστα ἀπέτυχον ἐν τῇ ἐφαρμογῇ των,
ἐγείρουσι συνεχῶς πᾶν πόνον, καὶ δὲν θὰ
παρέλθῃ πάλιν πολὺς καιρὸς ὅτε θὰ γίνῃ
ἀνάγκη νέων τροποποιήσεων. Διαφωνεῖ ὡς
πρὸς τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς διὰ μυστικῆς
ψηφοφορίας, διότι ὅταν παρέλθῃ ἡ ἐξουσία
τοῦ κομματισμοῦ, εὐδαίς ἄξιος πολίτης θὰ
θέλῃ νὰ θέσῃ ὑποψήφιστά διὰ τὸ ἀξίω-
μα τοῦ ἐπιτρόπου. Ἀλλὰ τὴν σθεναρωτέ-
ραν τῶν ἐνστάσεων τοῦ ρήτορος ἀποτελεῖ τὸ
ὅτι καταλύονται δικαίωματα τῶν ἐκκλησι-
αστικῶν ἀρχηγῶν, ἅτινα ἐνῷ ἀνεγνώρισεν
καὶ ἐστὶν ἐν Μωμέθ ὁ κατὰ τῆς, ἅτι-
να ἐνῷ διεσώθησαν διὰ μέσου ζοφερῶν
τῆς δουλείας χρόνων καὶ ἐνομοθετήθη.

σαν πρό διετίας ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τού-
 του, νῦν ἔρχονται νὰ τὰ καταλύσωσιν αὐ-
 τοὶ οἱ ἴδιοι οἱ νομοθέται, διότι ἐκκλησια-
 στικοὶ ἀρχιεροὶ ἢ ἀντιπρόσωποι τούτων ἡ-
 μέλησαν τῶν καθηκόντων τῶν. Δὲν συμ-
 φωνεῖ δὲ ὅτι τὰ δικαιώματα ταῦτα δὲν ἐ-
 κέκτητο καὶ πρότερον ὁ κληρὸς καὶ ὅτι τὰ
 ἀπέκτησε μόνον διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1905,
 διότι ὡς ὅλοι ἐνθυμοῦνται πάντοτε οἱ ἐκ-
 κλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ προήδρευον καὶ προ-
 ἔβαντο κατὰ τὰς ἐν ταῖς συνδικοῖς τῶν
 ἐκκλησιῶν ἐκλογὰς ἐπιτροπειῶν. Ἐν δὲ
 λέγει, δὲν ἐγένετο ἐκλογὴ ἐπιτροπῆς τῆς
 μέσης παιδείας ἐν Λευκωσίᾳ καὶ Πάφῳ ὁ
 λόγος εἶναι διότι ἐν μὲν τῇ πρωτεύουσῃ
 ἐχρειάζετο κατὰ λόγους φορολογουμένων διὰ
 τὴν δημοτικὴν παιδείαν, καὶ τοιοῦτος δὲν
 ὑπῆρχε κατόπιν τῆς ρήξεως καὶ τῆς ἐπα-
 κολουθησάσης γνωστῆς δίκης, ἐν δὲ τῇ
 Πάφῳ ὑπῆρχε διαφωνία διὰ τοὺς δύο τοπο-
 τηρητὰς ὡς ἐκ τοῦ ζητήματος τοῦ κρατοῦν-
 τος διηρημένῃ τὴν Κύπρον. Ἀλλ' οἱ λό-
 γοι οὗτοι παρέρχονται καὶ θὰ παρέλθωσι
 ταχέως, δὲν εἴμεθα δὲ δικαιολογημένοι
 παρὰδίδοντες εἰς τοὺς Διοικητὰς τὰ δικαιώ-
 ματα τῶν κεφαλῶν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀλλὰ
 τὰ δικαιώματα ταῦτα ἀποτελοῦσι προνό-
 μια, τὰ ὅποια ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ
 ἀφαιρήσῃ ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. Ἐν τῇ
 συντριμμάτῳ αὐτῇ, καὶ δὲν ἐξαρτᾶται
 εὐτυχῶς ἀπὸ τοῦ Συμβουλίου ἢ ἀπὸ τῶν
 τόνων τῆς φωνῆς διὰ νὰ μηδενίσῃ ταῦτα.
 Ὁ κ. Ἀρχιεπίσκοπος θίγει κατόπιν ὅλας
 τὰς προνοίας τοῦ νομοσχεδίου ἀντιπεξερ-
 χόμενος κατ' αὐτῶν διὰ μικρῶν. Ὁμιλεῖ
 διὰ τὸ ζήτημα τοῦ τοποτηρητοῦ ἐν περιπτώ-
 σεϊ χρηρῆς τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ ἢ Μητρο-
 πολιτικοῦ θρόνου, λέγων ὅτι τοῦτο διαφεύ-
 γει τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Νομοθ. Συμβου-
 λίου, τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης καὶ ἀλλελεγε-
 γούης τῶν ἐπιτροπειῶν θεωρεῖ ἐπικίνδυνον
 καὶ ἀποθαρρυντικὸν διὰ τοὺς πολίτας τοὺς
 μέλλοντας ν' ἀνυπόσταται τοιαύτην εὐθύναν,
 δὲν συμφωνεῖ δὲ οὔτε διὰ τὴν πρόνοιαν πε-
 ρὶ Νηπιαγωγείων, διότι θὰ προστεθῇ νέα
 φορολογία εἰς τὸ λαόν, οὔτε διὰ τὸν τρό-
 πον τῆς ἐκλογῆς τῶν ἐπαρχιακῶν ἐπιτρο-
 πῶν, διότι διδεται τὸ ἴδιον δικαίωμα εἰς

χωρίον ἔχον 30 κατοίκους ὥς καὶ εἰς χω-
ρίον ἔχον 1000 κατοίκους. Διὰ τὸ Περθε-
ναγωνεῖον Λευκωσίτης λέγει, ὅτι τοῦτο εἶ-
ναι ἰσότητι τοῦ Ἀρσενίου Ἀθηνῶν καὶ
ἀνεγνωρισμένον ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κυ-
βερνήσεως, μορφώνει ἐν τῷ Διδασκαλείῳ
τοῦ διδασκαλίστας, ἐν αὐτῷ δὲ διδάσκουσι
ὡρεῖν καθηγηταὶ τοῦ Π. Γυμνασίου, οἵ-
τινες ἐν ταύτῃ περιπτώσει θὰ πύξωσι
νὰ παρέχῃσι τὰς ὑπηρεσίας των, καὶ τότε
θὰ χάσῃ ἡ Κύπρος τὰ ἀγχα τοιοῦτου ἰ-
δρυματος.

Ὁ ΜΕΧΜΕΤ ΖΙΑΪ· ἰ. προτείνων τὴν
ἀπόρριψιν τοῦ νομοσχεδίου λέγει: Τὸ
12ον ἄρθρον διδοί ἡμῖν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν
ἐκλογὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, καὶ ἡμεῖς
ὡς μωπμεθανοὶ δὲν δικαιοῦμεθα εἰς τοῦτο.
Ὁ Μωάμεθ ἐπιτίσσει ἡμῖν νὰ σιθώμεθα
τὰ δικαίωματα τῶν Χριστιανῶν, ἡμεῖς
δὲ δὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν ἄλλως.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ παρατηρεῖ ἐν ἀρ-
χῇ ὅτι εἶναι παράδοξος ἡ ἐπέμβασις τοῦ ὀθω-
μανικοῦ μέλους εἰς τοιοῦτο ζήτημα, εἴτι
δὲ λέγει ὅτι τὸ νομοθετεῖν περὶ παιδείας
εἶναι πρᾶγμα δυσχερέστατον εἰς ὅτις τὰς
χώρας, καὶ ἐνεκα αὐτῶν τῶν νομοσχεδίων
ἰδίως ἀντιτίπονται αἱ κυβερνήσεις ἐν ὅλῃς
ταῖς συνταγματικαῖς χώραις. Καὶ συνήθως
κατὰ τὰς βουλευτικὰς ἐκλογὰς μὲ τοιαῦτα
ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα κατέρχονται
εἰς τὸν ἀγῶνα οἱ ὑποψήφιοι. Οὐδὲ εἶναι
δυνάτὸν νὰ ὑποταθῇ ὅτι οἱ περὶ παιδείας
νόμοι οὕς ἔχομεν εἶναι τέλειοι, καθότι εἴμε-
θα ἄπειροι περὶ τὸ νομοθετεῖν τοιοῦτους
νόμους, καὶ συνεπῶς τὴν παρουσιαζομένην
ἐλλείψει πρέπει νὰ σπεύδωμεν νὰ θερ-
πεύωμεν. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο παρακτι-
νόμενον εἰς ὑπεπερισπῆν δύνανται νὰ μελε-
τηθῇ καλῶς καὶ τροποποιηθῇ, ἡμπορεῖ δὲ
καὶ νὰ περιλάβῃ πολλὰς τῶν ὁρχῶν, αἱ
προσβεύει τὸ ἔν. ἐκ Λεμεσοῦ μέλους. Τὰ
Ἑλληνικὰ αἵρετὰ μέλη εἴμεθα ὅλη τῆς
αὐτῆς φυλῆς καὶ θρησκείας, καὶ θὰ προσπα-
θήσωμεν ὅχι μόνον νὰ τηρήσωμεν μετὰ
προσοχῆς τὰ δικαίωματα τῆς ἐκκλησίας
καὶ τῆς πατρίδος, ἀλλὰ καὶ νὰ τὰ αὐξή-
σωμεν.

ΔΙΚΗΝ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ. Λόγω τοῦ παρουσιαζέμενου ὑπομνήματος τοῦ φέροντος τὰς ὑψηλὰς ἐκείνας ὑπογραφάς, ἡ καθέκαστος ἐπεθυμεί νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν τοῦτο νῦν, ἀλλ' ἐνεκὰ τῆς πορείας τῇ θύ λάρη τοῦ νομοσχεδίου θὰ παραχρῆθῃ καιρὸς πρὸς τοῦτο. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ εἰπω ὅτι βλέπομεν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ σημεῖα εἰς ἃ ἐνιστάμεθα καὶ σημεῖα ἅτινα θεωροῦμεν ὡφέλιμα.

Ὁ κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ ἀπαιτῶν διὰ μακρῶν λέγει ὅτι οὐδόλως παραβλάπτεται ἡ ὑπόληψις τῶν προσώπων ἐκείνων, ἅτινα ὑποβάλλουσιν ὑποψηφιότητα διὰ νὰ ὑψηρεθῶσι τὰ σχολεῖα, ἐπειδὴ δὲ ἀποδίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὸ ἀξίωμα τῶν ἐπιτρόπων τῶν σχολείων δι' αὐτὸ θεσπίζει ὅπως ἡ ἐκλογὴ γίνεται ἀνεπηρέεστως. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχιερεῖν τῶν δικαιομάτων τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ρήτωρ φρονεῖ ὅτι ὅχι μόνον δὲν ἀφαιροῦνται τοιαῦτα, ἀλλὰ καὶ προστίθενται διὰ τοῦ νομοσχεδίου, διότι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἀρχιεροὶ ἀνυψοῦνται εἰς τὴν θέσιν τῶν καὶ καθίστανται ὑπάλληλοι τούτων οἱ Διοικηταί, οἵτινες εἶνε ὑπόχρεοι νὰ ἐξηγγέλλωσι πρὸς αὐτοὺς τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν. Προχωρῶν δὲ προτίθεται ὅτι διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς πρὸς τὴν κατασκευῇ καὶ τὴν δημιουργίαν δικῶν ὑπεύθυνου εἶναι οἱ ἴδιοι οἵτινες μὴ τολμῶντες νὰ ζητήσωσι τὴν ψῆφον τοῦ λαοῦ ἐργάζονται ἐν τοῖς παρασκηνοῖς καὶ ἐκμύκν ὥστε ἡ ἐπιτροπὴ τῆς μετῆς παιδείας νὰ διορισθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, ὅπως δικαίως ἢ ἀδίκως ἀπηρτίζετο ὑπὸ τῶν ἰδίων. Εἶνε εὐνόητος ἡ ἀνησυχία τοῦ ἐντ. μέλους, ἡ ἀνησυχία τῶν ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ καὶ τῶν περὶ αὐτήν, διότι θέλουν νὰ μὴ ἐπιψηφισθῇ ὁ νόμος καὶ ν' ἀφεθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἐκλογὴς κατὰ τὸν προσεχῆ Ἰούνιον ἡ ἐπὶ ἁρχικῇ ἐκπαιδευτικῇ ἐπιτροπῇ. Προτάσσεται ὅτι καταπατοῦνται τὰ δικαιομάτια τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ὅταν αὐτοὶ οἱ θρησκευτικοὶ ἀρχιεροὶ καταπατῶσι τὰ δικαιομάτια τοῦ λαοῦ, δὲν πρέπει ν' ἀφαιρεθῶσι ταῦτα ἀπὸ τῆς γειῆρας τῶν; Ἐκλέγει σήμερον ὁ λαὸς διὰ τὸ Γυμνάσιον ἢ διὰ τὰ ἄλλα σχολεῖα;

Διὰ τὸ Παρθενωνάγειον φανερωμένης ῥαίας τῶν ἐν τῷ ἐκπαιδευτικῷ ὅτι περιπτώσει ἀλλάξαι τὰ πρόσωπα τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλ' ἐὰν ὑπάρχωσι τοιοῦτοι ἀνθρώποι προτιμότερον εἶναι νὰ φύγωιν

οὔτοι ἐκ Κύπρου.

Ἐν τέλει ὁ κ. Θεοδότου ὑπομνησκει τὸν δικηγόρον τοῦ Στέμματος ὅτι τὴν ἐργασίαν τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου δὲν διευθύνουσιν ἐξωθεν ὑπομνήματα, ὅθενδήποτε προερχόμενα, ἀλλ' οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, εἰς οὓς δέον νὰ δίδεται πλειότερα προσοχή.

Μετὰ τὰς ἀγορεύσεις ταύτας τὸ νομοσχέδιον περικεμήλη, ὡς ἐγράψαμεν εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον, εἰς ὑπεπιτροπὴν ὅπως αὕτη μελετήσῃ τοῦτο καὶ τροποποιήμενον τὸ πρὸς τὴν εἰς τὸ Συμβούλιον.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΔΕΥΤΕΡΑΣ

(25 Μαρτίου ε.ν.)

Ο ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

— Ἡ ἐπιψήφισίς του.

— Εὐχαριστίαι πρὸς τοὺς συντάκτας του.

(Προεδρεῖ Ἀρμοστοῦ.)

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ κατατίθεται ἀναφορὰν τῶν κατοίκων χωρίων τινῶν τοῦ διαμερίματος Πάρου, τῆς Δρούσιαι, Ἰνίκαι, Ἀρόδαι, Κάθηκα καὶ Νέου Χωρίου. ἐξιτιούμενων ὅπως τοῖς ἐπιτραπῇ νὰ ἐμβολιάζωσιν ἀροισαλαίς καὶ ἀροισικαταίας ἐντός τοῦ δάτους Ἀκάμαντος.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς κατατίθεται ἀναφορὰν τῶν τίκων κάποιου Μιχαήλ γ' Στυροῦ ἐκ Δρούσιαι, ὃν τὸ πατρικὸν κτῆμα περιελήφθη κατὰ τὴν ἐροθήτησιν τῶν δατῶν εἰς τὰ δημόσια δάση καὶ ἤδη ἐξιτιοῦνται ὅπως τοῖς ἀποδοθῇ τοῦτο πρὶς καλλιεργεῖν.

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἐρ. κατατίθεται ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Κιόνελη, αἰτούντων ὅπως λαμβάνωσι χαμὸκλαδὰ ἐκ τοῦ δάτους πρὸς χρῆσιν των.

Ὁ αὐτὸς βουλευτὴς ὑποβάλλει ἑτέραν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Πυργάς, χριστιανῶν τε καὶ ὀθωμανῶν, οἱ ᾗς αἰτοῦσιν ὅπως τοῖς ἐπιτραπῇ νὰ βόσκωσι τὰ κορίνια των εἰς τὸ δάσος τοῦ Στυροῦ.

Ἡ ἡμερησία διάταξις τοῦ Συμβουλίου εἶναι ψήφισμα διὰ τὴν ἐγκρίσιν τοῦ Κώδικος τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας.

Δ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ. Προτείνω ψήφισμα, ὅπερ βραδύεται ἐπὶ τοῦ 6 ἔρκου τοῦ περὶ ἀνατυπώσεως νόμου τοῦ 1903. Σκοπὸς δὲ τοῦ ψηφίσματος τούτου εἶναι νὰ καταστῇ ἡ ἔκδοσις τῶν νόμων τῆς Κύπρου ἡ μόνη ἐγκυρὸς ἐκδόσις των.

Δικαστηρίων. Ὁ πρῶτον Ἀρχιδικαστὴς Σίρ Ἰωσήφ Χάττσινσον προϋπαινέτο ὡς εἰς τῶν μελόντων νὰ διορθώσῃ τοὺς νόμους ἐκείνους, τὸ δὲ προνόμιον τοῦ βοηθῆσαι ἐχορηγήετο εἰς ἐμὲ. Κατὰ τὴν συναρμολόγησιν τῶν νόμων προσεκολλήθημεν εἰς τὰ ὅρια ἐκεῖνα ἅτινα διαγράφει ὁ νόμος καὶ ἀπηλείψαμεν πάντα τοὺς ἐπηρεχαιωμένους νόμους καὶ τοὺς ἐκπνεύσαντας τοιοῦτους. Πάντες, νόμοι τε καὶ ἐπιστάται, ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συμβουλίου μέχρι τῆς λήξεως τῆς περυσινῆς συνόδου, ἀνέρχοντο εἰς 429, ὧν οἱ 52 ἦσαν νόμοι τῆς χρήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἦδη συνημολογήθησαν 144 νόμοι καὶ ἄλλοι 4. Ἡ σμικρυνσις ὀφείλεται ὅχι μόνον εἰς ἀποκοπὴν τῶν ἀχρήστων νόμων, ἀλλὰ καὶ διότι πολλοὶ τούτων συναγωνίσθησαν ὡς πραγματοποιούμενοι περὶ τοῦ ἰδίου ὅριματος. Ἐν τῇ περιπτώσει τὸ Συμβούλιον ἐπιψήφισεν τὸ ψήφισμα, ἡ ἀνατύπωσις εἰς τὰς δύο

ἑτέρας γλώσσας θὰ γίνῃ ταχύτατα καὶ θὰ μεταφρασθῇ πρῶτον οἱ νόμοι, οἵτινες εἶναι ἀπολύτου χρήσεως. Ὁ χρόνος ἔτι κατεβαλεῖ πόσον χρήσιμος εἶναι ἡ συναρμολόγησις τῶν νόμων.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ ὑποστηρίζει, ὅτι ὁ ἐκπνεύσας Κώδιξ ὁλόν νὰ γίνῃ νόμος τῆς νήσου, ὅτι ἡ ἐκκαθάρισις καὶ συναρμολόγησις τῶν νόμων θ' ἀποδῇ χρήσιμος ὅχι μόνον εἰς τοὺς δικαστάς καὶ τοὺς δικηγόρους, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα Κύπριον ἐπιθυμοῦντα νὰ μελετᾷ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος του, διό τὸ Συμβούλιον ὀφείλει νὰ εὐχαριστήσῃ τὴν κυβέρνησιν διὰ τὴν πρόνοιαν ταύτην ὡς καὶ τοὺς δύο ἑν γ' νόμους δικαστὰς τοὺς ἐργασθέντας ἐπιπόνως ὅπως ἀγάγῃσιν εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦτο. Συνιστᾷ ὅπως τοιαύτη ἐργασία γίνεταί κατὰ διεξίτην καὶ ὅπως μεταφράσεις τοῦ Κώδικος εἰς τὰς δύο γλώσσας τοῦ τόπου γίνῃ γενικὴ καὶ ὅχι μερικὴ, διότι ὅλας τὰς ἡμέρας οἱ νόμοι εἶναι ἀναγκαῖοι, ἄλλως τε διό τὸ τοιοῦτον δὲν εἶναι καὶ δύσκολον, ἀφοῦ οἱ πλείστοι τῶν νόμων εἶναι μεταφρασμένοι.

Τὸ προταθὲν ὑπὸ τοῦ Δικηγόρου τοῦ Στέμματος ψήφισμα ἐγένετο παμπληρεὶ ἀποδεκτόν, εἰτα δ' ὁ Μ. Κιτίου κατέθεσεν ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου ψήφισμα, δι' οὗ ἐξεφράζοντο εὐχαριστίαι πρὸς τὸν πρῶτον Ἀρχιδικαστὴν Σίρ Ἰωσήφ Χάττσινσον καὶ τὸν κ. Φίσιερ, δικαστὴν Κυρηνείας καὶ προσωρινόν δικηγόρον τοῦ Στέμματος διὰ τὴν κωδικοποίησιν τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας.

Ὁ κ. ΣΩΖΟΣ ὑποστηρίζει τὸ ψήφισμα.

Ὁ κ. ΦΙΣΙΕΡ ἐκφράζει εὐχαριστίας πρὸς τὸν Μ. Κιτίου δι' ὅσα εἶπε διὰ τὸ ἔργον, ἐπίσης δ' εὐχαριστεῖ καὶ τὸ Συμβούλιον διὰ τὸ ψήφισμά του.

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ
ΔΙΑ ΤΑ ΔΑΝΕΙΑ ΤΗΣ Γ. ΤΡΑΠΕΖΗΣ
—Καταψήφισις τοῦ νομοσχεδίου.
—'Η Κυβέρνησις ἐναντία.

Ἐτέρα ἡμερησία διάταξις τοῦ Συμβουλίου εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Θεοδοτοῦ συνταχθὲν καὶ κατατεθὲν νομοσχέδιον τὸ προνοῦν περὶ τῆς ἐνισχύσεως τῆς μεταξὺ ὀφειλετῶν καὶ δανειστῶν πίστεως.

Ὁ εἰσηγητὴς τοῦ νομοσχεδίου κ. ΘΕΟΔΟΤΟΥ ἀναπτύσσων διὰ μακρῶν τὸν σκοπὸν τούτου λέγει ὅτι τοῦτο προτίθεται κυρίως νὰ προσφύλῃ τοὺς Κυπρίους κεφαλαιούχους ἀπὸ τοὺς κακὰς πίστεως ὀφειλέταις, διότι σήμερον εἶναι εὐκόλουν εἰς πάντα ὀφειλέτην νὰ ὑποθηκεύσῃ τὰ χρήματά του εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν καὶ ὁ μὴ ἐνυπόθηκος δανειστὴς ν' ἀπολέσῃ τὰ χρήματά του. Ἐξ ἄλλου καὶ τὸ συμφέρον αὐτῶν τῶν ὀφειλετῶν συνηγορεῖ ὑπὲρ τοῦ νομοσχεδίου, ὅπερ ἐὰν ἀπορριφθῇ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν νὰ ἴδωμεν τῇ ἐπαύριον χιλιάδας ἀγωγῶν ἐναντίον τῶν ὀφειλετῶν ἐκ μέρους τῶν δανειστῶν ζητούντων νὰ ἐκασφαλίσωσι τὰ κεφάλαιά των, καὶ συνεπῶς τοὺς ὀφειλέτας ὑποβαλλομένους εἰς δικαστικά καὶ ὑποθηκαυτικά ἔξοδα. Προτείνει δὲ τὴν πρώτην ἀνάγνωσιν τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ κ. ΧΑΤΖΗ-ΓΩΑΝΝΟΥ ὑποστηρίζει κατ' ἀρχὴν τὸ νομοσχέδιον, προτείνει δ' ἵνα παραμεινῇ τοῦτο εἰς ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην, ὅπως ἐλευθερῇ τὸν τρόπον καὶ ἀφ' ἑνὸς μὲν προστατευθῶσιν οἱ δανεισταί, ἀφ' ἑτέρου δὲ μὴ κωλυθῇ ἡ Τράπεζα ἀπὸ τὴν παροχὴν δανείων.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ ἀντιπεξίρχεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου φρονῶν ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεμβληθῶσι τόσαι δυσκολίαι καὶ ἐνοχλήσεις εἰς τὴν Γεωργικὴν Τράπεζαν ὥς καὶ εἰς τοὺς ὀφειλέτας. Ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ἰδιώτης δανειστὴς εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ εὐκολώτερον καὶ καλλίτερον τὴν θέσιν τοῦ ὀφειλέτου ἢ ἡ Τράπεζα καὶ συνεπῶς οὐδένα κίνδυνον διττρέγουσι τὰ κεφάλαιά του, καταλήγει δὲ λέγων ὅτι δὲν πρέπει νὰ παρεμβῇ τὸ ἔργον τῆς Τράπεζας. Ἐκ τούτων ἐκείνων ἐπιδιώκει ὁ Κυπριακὸς λαὸς τὴν σύστασιν, καίτοι αὕτη δὲν ἀνταποκρίνεται πλήρως εἰς τὸν σκοπὸν τῆς.

Ὁ ΣΙΕΦΚΕΤ ἐρ. κηρύσσεται κατὰ τοῦ νομοσχεδίου, διότι ἐν ᾧ ἀφ' ἑνὸς τοῦτο ἐπιζητεῖ νὰ προστατεύσῃ τὰ ἑγχώρια κεφάλαια, ἀφ' ἑτέρου θὰ παρεμβάλλῃ δυσκολίας εἰς τὴν Γ. Τράπεζαν καὶ τοὺς γεωργικοὺς πληθυσμούς. Παρατηρεῖ δὲ

ὅτι ὅταν ἡ Τράπεζα ᾔλθεν εἰς Κύπρον δὲν ὑπῆρ-
χε τοιοῦτος νόμος, ὅταν δὲ οὗτος τεθῇ ἐν ἐφαρ-
μογῇ ἡ Τράπεζα δὲν θὰ θιγῇ, νὰ παραμείνῃ ἐν
τῇ νήσῳ.

Ὁ Δ. τοῦ ΣΤΕΜΜΑΤΟΣ προσκαλεῖ τὰ μέ-
λη τοῦ Συμβουλίου ν' ἀπορρίψωσι τὴν πρότασιν
περὶ ἀναγνώσεως τοῦ νομοσχεδίου, λέγει δὲ ὅτι
ἡ Τράπεζα ᾔλθεν εἰς τὸν τόπον εἰς ἀπόκρισιν
τῆς συνεχοῦς ὑπὸ τοῦτου ἐκφραθείσης ἐπιθυ-
μίας, ὅτι αὕτη ἐργάζεται ἀπὸ ὁ μνηῶν καὶ ὅτι
ἐὰν τὸ νομοσχέδιον ἐπιψηφισθῇ θὰ ἐξαναγκασθῇ
νὰ διακόψῃ τὰς ἐργασίας της καὶ νὰ φύγῃ ἐκ
τῆς νήσου, ὅτι τὸ Συμβούλιον ἐπληρεξουσιοδο-
τεῖ τὴν κυβέρνησιν νὰ συνάψῃ συμβόλιον μετὰ
τῆς Τραπεζίτης, ἀλλ' ἤδη ἐρχεται τοῦτο νὰ κατα-
λύσῃ τὴν πρώτην ἐντολήν.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ λέγει ὅτι ἐὰν λαμβάνεται
πρόνοια διὰ τὰ κυπριακὰ κεφάλαια, τοῦτο δὲν
γίνεται ἐξ ἐχθρότητος πρὸς τὴν Τράπεζαν, δι-
αμρτύρεται δὲ κατὰ πάσης ἰδέας ὅτι τὸ Συμβού-
λιον διενόηθη νὰ παρεμβάλῃ δυσκολίας καὶ προσ-
κόμματα εἰς τὸ ἔργον τῆς Τραπεζίτης, ἥς αὐτὸς
ὑπῆρξεν ὁ θερμότερος ἐραπόστολος κατὰ τὰς ἀ-
νὰ τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ περιοδεΐας του.

Ὁ κ. ΘΕΟΔΩΤΟΥ λαμβάνει ἐκ δευτέρου τὸν
λόγον καὶ ὑπεραμύνεται μετὰ θέρμης καὶ διὰ μα-
κρῶν τοῦ νομοσχεδίου λέγων ὅτι ἐὰν τοῦτο ἀ-
πορριθῇ, ὅλοι οἱ δανεισταὶ θὰ ἔλθουν εἰς συνεν-
νόησιν μετὰ τῶν ὀφειλετῶν καὶ θὰ ἐξασφαλι-
σθῶσι δι' ὑποθηκῶν, ἡ δὲ Τράπεζα τότε θὰ το-
κίσῃ εἰς τὴν Σιῆνην. Ἐν τέλει δὲ προσθέτει ὅ-
τι ἐδόθησαν μὲν πρόνομιαι εἰς τὴν τράπεζαν, ὅχι ὅ-
μως κα

ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ. Τὸ νομοσχέδιον τοῦτο εἰσάγεται τὸ δεύτερον ἤδη ἐν τῷ Συμβουλίῳ, τὸ δ' ἀπὸ τῆς ἀπορρίψεως τοῦ μεσολαβήσαν χρονικὴν διάστημα μᾶς πείθει ὅτι πρέπει νὰ τὸ ἐπαναφέρωμεν. Ὀλίγισταί χῶραι μέχρι σήμερον δὲν προϋνόησαν

περὶ τοῦ ζητήματος τοῦτου, ὥς παράδειγμα δὲ πρόκειται ἡμῖν ἡ Κρητικὴ Πολιτεία, ἥτις μετὰ δεῖξάν ἀπὸ τῆς συγκροτήσεώς της προϋνόησαν εὐρύτερον καὶ αὐστηρότερον. Διὰ τοῦ νομοσχεδίου σκοπεῖται νὰ θεραπευθῇ μέγα ἀτόπημα γινόμενον καθ' ὅς ὥρας ἐν τοῖς νοοῖς τελούνται ἱερουργίαι. Κατὰ τὰς ὥρας ταύτας οἱ νοοὶ εἶναι κενοὶ ἐκκλησιαστικοί, ἐνῶ ἡ ἀγορὰ καὶ τὰ κερνεῖα εἶναι πλήρη κόσμου. Πλὴν τοῦ ἀτοπήματος τοῦτου καὶ τῆς πρὸς τὰ θεῖα ἀνευλαβείας, καὶ αὐτοὶ ἀκόμη εἰς προτεργόμενοι εἰς τοὺς νοοὺς παρεδράπτονται ὑπὸ τῶν γειτόνων των καὶ τῶν συνεπαγγελματιῶν των, εἰσίνεσι ἀνείχουσι τὰ καταστήματα των καὶ ἐργάζονται κατὰ τὰς Κυριακάς. Οὐδεὶς δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἡθικοποίησιν καὶ ἐξημέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου, τὸ Συμβούλιον δὲ τοῦτο, ὅπερ περὶ τόσων ἄλλων ζητημάτων προϋνόησεν, ἔχει καθήκον νὰ προνοήσῃ καὶ περὶ τοῦτου.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ ὑποστηρίζει.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ προτείνει τὴν ἀναβολὴν τῆς ἀνγκνώσεως τοῦ νομοσχεδίου, διότι τοῦτο παρουσιάζεται νῦν ὑπ' ἄλλην μορφήν ἢ ὡς τὸ πρῶτον διανεμήθη εἰς τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου.

ΑΡΧΙΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ. Ἡκιστα ἀνγκνῶσιον μοὶ φαίνεται ν' ἀναβληθῇ τὸ νομοσχέδιον, διότι τοῦτο εἶναι ἀπλούστατον. Ἡ κυβερνήσις οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχει ὡς πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ νομοσχεδίου, χωρὶς δὲ νὰ εἰσέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ δηλ

Κυριακῆς ἢ ὁρθότερον εἰπεῖν ὅπως ὁρισθώ-
σιν ὥραι τινὲς πρὸς ἐπιτέλεισιν τῶν θρη-
σκευτικῶν καθηκόντων τῶν καὶ μὴ παρε-
νοχλῶνται ὑπ' ἄλλων. Ἐὰν τὸ τοιοῦτον
εἶναι συνετὸν ἢ ὅχι δὲν εἶναι καθήκον τῶν
ἐν τῷ Συμβουλίῳ τούτῳ Βρετανικῶν με-
λῶν ν' ἀποφανθῶσι.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ λέγει ὅτι ὁ ἐντ. Ἀρ-
χιεπίσκοπος παρενόησε τὴν ἀρχὴν τοῦ
νομοσχέδιου εἰπὼν ὅτι τοῦτο θέλει νὰ ἐξα-
νγκάσῃ τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ μεταβιβάσιν
εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἀπ' ἐναντίας τὸ νο-
μοσχέδιον ἐπιβάλλει τὴν Κυριακὴν ἀργίαν
καὶ μάλιστα δι' ὀλίγας μόνον ὥρας, εἰς δὲ
τοὺς μὴ θέλοντας νὰ μεταβῶσιν εἰς τοὺς
ναοὺς νὰ μὴ ἐργάζωνται κατὰ τὴν ὥραν
τῆς θείας λειτουργίας.

Ἐν τῷ ἐντ. Μ. Κιτίου ἐρωτᾷ τὸν λόγον
δι' ὃν ζητεῖται ἡ ἀπώλειψις τοῦ 3ου ἄρθρου.
Τὸ τοιοῦτον γίνεται διὰ ν' ἀρθῇ τὸ πρόστι-
μον ἢ ὅπως τοῦτο εἰσέρχεται εἰς τὸ δημό-

σιον ταμείον;

ΑΡΧΙΕΡΕΥΜΑΤΕΥΣ. Ἡ κυβέρνη-
σις φρονεῖ ὅτι ὅλα τὰ πρόστιμα πρέπει νὰ
εἰσέρχωνται εἰς τὸ δημόσιον ταμείον.

Ὁ Μ. ΚΙΤΙΟΥ παρατηρεῖ ὅτι τὸ
Συμβούλιον ἐψήφισε καὶ ἄλλους νόμους,
ὧν τὰ πρόστιμα εἰσέρχονται εἰς ἰδιαιτέρα
ταμεία καὶ οὐχὶ εἰς τὸ γενικόν, οὐχ ἕτερον
ὅμως δηλοῖ ὅτι αἱ ἐκκλησίαι δὲν ἀναμένουν
ὅπως αὐξηθῶσι τὰ ταμεία τῶν ἀπὸ τοιαῦτα
πρόστιμα καὶ προτείνει ἵνα ταῦτα μετα-
βιβάσιν εἰς τὰ εὐσεβῆ ταμεία τῶν νοτο-
κομείων.

Τὸ νομοσχέδιον ἀντικεινώνεται κατ' ἄρ-
θρον.

Ὁ κ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ

Ὁ κ. ΣΩΖΟΣ προτείνει ὅπως ἀπαι-
τηθῶσιν ἐκ τοῦ βου. άρθρου οἱ λέξεις πρό-
στιμον μέχρι ὃ λιγῶν πληρωτέον εἰς τὸ
τμηεῖον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐνορίας ἢ τοῦ
χωρίου, ἐλαττωθῇ τὸ πρόστιμον εἰς 10
σελ. καὶ δίδεται τοῦτο εἰς τὸ δημόσιον τα-
μεῖον, διότι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ στέργαι ἡ κυ-
βέρνησις ὅπως τὰ πρόστιμα δίδωνται εἰς ἰ-
διαιτέρα ταμεῖα.

Ὁ κ. ΑΡΑΟΥΖΟΣ προτείνει ὅπως ὁ
νόμος οὗτος ὡς πρωτότυπος θέσῃ νὰ ᾖ δε-
κτικαστικός καὶ νὰ ἔχῃ ἰσχὺν μόνον ἐπὶ δι-
εταίην, καθότι πιθανόν νὰ παρουσιασθῶσι
δυσκολίαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν του.

Ὁ κ. ΧΑΤΖΗ-ΓΕΩΡΓΙΟΥ ὑποστη-
ρίζει τὴν πρότασιν ταύτην καὶ τὸ νομοσχέ-
διον ἐπιψηφίζεται.

Εἶτα ἡ συνεδρία λύεται.

(Ἡ συνέχεια τῶν πρακτικῶν τῆς
Βουλῆς εἰς τὴν γ' σελίδι.)

Η ΒΟΥΛΗ...